І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА ŠVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 221. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЛИСТОПАДА 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 17, 1960 No. 221. VOL. LXVII.

АМЕРИКАНСЬКІ АТОМОВІ ЧОВНИ З АТОМОВИМИ РАКЕТАМИ ПОЧИНАЮТЬ СЛУЖБУ

Чарлстон, Південна Кароляйна. — У вівторок, 15-го листопада, перший американський атомовий підводний човен „Джордж Вашингтон", озброєний атомовими ракетами „Поляріс", почав регулярну військову службу в системі американської оборони, відбувши раніше довшу і успішну пробу. До такої регулярної оборонної служби будуть віддані вкорбці ще й інші такі самі підводні човни, що вже перейшли або ще переходять пробу. Підводний атомовий човен „Джордж Вашингтон" коштував $110 мільйонів. Він, 380 стіп завдовжки, плавати буде під водою довший час, де також зустрінеться в призначеному місці з таким же атомовим човном „Протеусом". Джордж Вашингтон везе 250 тонн атомових ракет „Поляріс", які мають силу одної великої атомової бомби. Перед зануренням „Джорджа Вашингтона" відчитано окреме звернення президента Айзенгавера, яке він вислав з Огести, Джорджія. В цьому зверненні говориться: „Джордж Вашингтон і його дальші побратими — підводні атомові човни мають таку силу і таку здібність нищити, яка спричинила б самовбивство для того агресора, який відважився б заатакувати вільний світ". Шеф Морських Операцій адмірал Арлі А. Бирк сказав до 100 морякам цього корабля у зверненні через радіо, що „Джордж Вашингтон" є тим засобом, який не допустить агресора до нової війни, і тому, можливо, моряки не пробуватимуть випускати ані одної нуклеарної ракети „Поляріс". Коли б одначе прийшлося випускати ці могутні ракети, то цей корабель і його ракети „причиняться до врятування цивілізації, бо ви моряки „Джорджа Вашингтона" обслуговуєте наймогутнішу зброю нашої системи, яка колинебудь була". Вітав новий підводний човен на початку його служби Батьківщині і вільному світу і секретар оборони Томас С. Ґейтс який писав у своїй заяві: „Відплив „Джорджа Вашингтона" відкриває нову еру у веденні морської війни і дуже визначно збільшує ударну силу наших оборонних засобів". Залога човна дістала окремі письмові признання за свою службу, а командант комодор Джеймс Б. Осборн був віддзначений медалею „Легіону Заслуги" в церемонії, що відбулася на покладі корабля. „Джордж Вашингтон" занурився під воду у віддалі 65-ох миль від Чарлстону в Південній Кароляйні. Човен буде весь час під водою і вирине на поверхню аж тоді, коли вернеться з цієї подорожі. Не є відомо, коли „Джордж Вашингтон" має зійтися з підводним човном „Протеусом". Але є натяки, що ця зустріч відбудеться в січні або в лютому 1961-го року. Це, правдоподібно, станеться на водах ЗДА. Фахівці твердять, що цей підводний човен може бути під водою до двох років. За кілька тижнів має бути озброєний атомовими ракетами підводний човен „Патрик Генрі". В 1965-у році фльота сподівається мати 45 атомових підводних човнів. Ракети „Поляріс" мають засяг 1,200 миль, але сподіваються, що цей засяг можна буде збільшити до 2,500 миль. „Джордж Вашингтон" може занурюватися під воду до глибин 400 стіп, його швидкість перевищує 20 вузлів.

В Білому Домі нараджуються над переданням влади демократичному урядові

Вашингтон. — 14-го листопада в Білому Домі відбулися наради представників теперішнього республіканського і майбутнього демократичного урядів над тим, як тепер в перехідному часі підготовити гладке перебрання влади в Білому Домі, що має відбутися після інавгурації нового президента в дні 20-го січня 1961-го року. Від республіканського уряду присутній був дорадник президента Айзенгавера Вілтон Б. Персонс, а новообраного президента Кеннеді заступав його зв'язковий із Білим Домом, колишній окремий дорадник президента Гаррі С. Трумана Кларк Кліффорд. Наради тривали дві години і 20 мінут. І Персонс і Кліффорд відмовилися інформувати пресу про зміст нарад, тільки видали звіт секретарці Білого Дому пані К. Вілтон, який вона відчитала зібраним журналістам в Білому Домі. Представник президента-електа Кліффорд заявив, що він є вдоволений з цієї першої конференції. Передбачені є дальші конференції в цій самій справі. Передбачені також конференції теперішніх голів різних урядових агенцій з головами департаментів, яких найменує незабаром Кеннеді. В першу чергу мусять відбутися наради, на яких представники новообраного президента інформуватимуться про працю буджетового бюра та Комісії для справ цивільної служби. Перші наради в Білому Домі мали загально інформаційний характер і відбувалися в дуже приязній атмосфері повної співпраці.

В АМЕРИЦІ

● **В політичних колах** обговорюють справу, хто має зайняти пост сенатора з Тексасу, коли з цього становища зрезиґнує сенатор Линдон Б. Джансон, який став віце - президентом ЗДА. Згідно з тексаською конституцією губернатор стейту має до 60-ох днів зарядити додаткові вибори для вибору сенатора на опорожнене місце. Становище сен. Джансона як провідника демократичної більшости в сенаті мав би зайняти теперішній заступник сенатора Джансона сенатор із Монтани Майк Менсфілд.

● **Колишня конґресменка** з Міннесоти пані Коя Нутсон не могла відобрати свого становища, яке вона втратила в користь республіканця Одіна Лангдена, який її переміг більшістю 5,000 голосів і був переобраний. Перед виборами в 1958 році чоловік пані Нутсон закликав її, щоб залишила політику, прийшла додому та зайнялася господаркою. Вона тоді програла вибори, і це саме сталося і тепер, хоч цього року її чоловік не противився її кандидатурі.

● **Телевізійний Відділ** стації Нешенел Бродкестинґ Корпорейшен приготовляє одногодинний фільм під заголовком „Роки Айзенгавера", який має бути напівбіографічним фільмом про теперішнього президента ЗДА та буде висвітлювати моменти з життя Айзенгавера від 1953 до 1960 року.

● **У Вашингтоні** 24 негритянські і білі студенти пікетували цілий день Білий Дім, домагаючися неґайної акції для охорони громадянських прав. Вони носили на транспарентах написи: „Виборча кампанія закінчилася, і що ми робимо тепер, пане президенте?", „Вільні вибори в Америці, на Півдні, Півночі і в Дистрикті Коломбія" та інші.

● **Конґресмен демократ** із Кентаки 87-річний Брент Спенс буде найстаршим членом у 87 Конґресі, який зійдеться в січні 1961-го року. Тоді залишить Конґрес 93-річний сенатор демократ із Ровд Айленду Теодор Ґрін, який не старався про перевибір, і який досі є найстаршою особою в Конґресі ЗДА від початків американської історії. Конґресмен Спенс працює в Конґресі від 1931-го року.

Зміни в стані населення стейтів вплинуть на кількість його представників у Палаті Репрезентантів



Директор Статистичного Бюра ЗДА Роберт В. Бирджес оглядає карту змін в стані населення ЗДА

Вашингтон. — Згідно з повідомленням директора Статистичного Бюра Роберта В. Бирджеса, останній перепис населення ЗДА виказав великі зміни, які вплинуть на кількість мандатів від окремих стейтів у Палаті Репрезентантів. Так, наприклад Ню Йорк втратить, з огляду на зменшення свого населення, два із своїх 43 місць у Палаті Репрезентантів. Ню Джерзі матиме одно місце більше, Каліфорнія, кількість населення якої, безупинно і рапідно росте, здобуде вісім нових представників і збільшить їх до 38, Флорида матиме чотири більше, Пенсилвенія втратить три, Массачузетс два і 12 стейтів втратить по одному. В цілому буде 27 втрачених мандат і нових буде тільки 19 і том утеж Палата Репрезентантів зменшить свій склад в 1962-му році із 437 до 435 членів.

УКК ґратулює Кеннеді, продовжує акцію в ОН

Вашингтон. — Голова УККомітету проф. Лев Добрянський, неґайно після виборів переслав новообраному президентові Джанові Ф. Кеннеді ґратуляційну телеграму, дякуючи йому рівночасно за підтримку в Конґресі резолюції в справі побудови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні та його активні виступи в користь звільнення поневолених Москвою народів. Сенатор Кеннеді і віце - президент Ніксон ще перед виборами відповіли позитивно на ряд запитів, поставлених їм на письмі проф. Добрянським, як головою Комітету Тижня Поневолених Націй.

Рівночасно з канцелярії УККомітету в Ню Йорку інформують про дальшу акцію на терені Об'єднаних Націй у зв'язку з передбаченими дебатами проти колоніялізму. Зокрема представники УККА Д. Галичин, Я. Лисогір і В. Душник відвідали в дні 17-го листопада бразилійську делегацію в її головному приміщенні в Ню Йорку та відбули з її представником Адрольдо Мескіта де Коста довшу конференцію, з'ясовуючи йому колоніяльне положення України та інших не-російських народів в Совєтському Союзі і прохаючи його заступництва на терені Об'єднаних Націй. Відповідний відгомін має переданий УККомітетом усім делеґаціям в ОН меморіял в справі колоніяльного характеру Совєтського Союзу.

Представники УКК взяли участь у нарадах Всеамериканської Конференції

Кензас Сіті, Мо. — Представники Українського Конґресового Комітету, його буджетовий директор Іван Дужанський з Шикаґа та редактор його видань Володимир Душник з Ню Йорку, взяли участь у річних нарадах Всеамериканської Конференції для поборювання комунізму, що відбулася тут в днях від 10-го до 12-го листопада. До цієї організації належить 50 крайових американських організацій із загальною кількістю кругло 50 мільйонів членів. УККомітет є одною з 25 етнічних організацій, що є повноправними членами тієї Конференції. Під час нарад, у яких з українців брав участь також голова місцевого Відділу УКК Богдан Музика, розглянено цілий ряд проблем комуністичної пенетрації та можливостей її успішного поборювання. Головним промовцем на цьому зібранні був директор Центральної Розвідчої Агенції Аллен В. Доллес, що говорив на тему теперішньої міжнародної ситуації та проблем американської оборони. Крім нього, під час нарад виступали ще такі відомі діячі, як колишній агент Федерального Бюра Інвестиґацій в комуністичній партії Америки Герберт Фільбрік, а дальше Чарлз Вайлі, д-р Роберт Александер та цілий ряд інших американських і закордонних гостей. Під час нарад була влаштована виставка антикомуністичних публікацій, що включала також видання УККомітету. Збори закінчено обранням нового проводу, до якого увійшов, як третій віце-президент п. Іван Дужанський.

В 2,000 році населення ЗДА збільшиться до 330 мільйонів, а крайова продукція до $2,200 більйонів

Фінікс, Арізона. — Президент Інкорпорації Ресурси Майбутнього Джозеф Л. Фішер, промовляючи на зборах Крайової Муніципальної Ліґи говорив про те, як виглядатимуть ЗДА за 40 років, що значить в 2,000-му році. На його думку населення цієї країни збільшиться до 330 мільйонів а крайова продукція з 2,000 році виноситиме два трильйони і 200 більйонів долярів ($2,200,000,000,000). Тепер населення ЗДА виносить понад 180 мільйонів, а крайова продукція становить понад $500 більйонів. Тепер ЗДА продукують коло 7,000,000 авт, а в 2,000 році ця продукція виноситиме 27,000,000. Нинішня річна будова мешканевих одиниць сягає 1,500,000, за 40 років збільшиться до 4,200,000 одиниць. В 1960-му році в цій країні зуживають денно пересічно по 250 більйонів галонів води, а в 2,000-му році треба буде денно 480 більйонів галонів. Наводячи ці числа, Дж. Л. Фішер, який був головою Ради Економічних Дорадників при Президенті ЗДА, казав, що вже тепер уряд цієї країни повинен думати над тим ростом ЗДА, щоб ступнево розбудувати всі ділянки економічного життя країни, щоб населення не відчувало в майбутньому жодних недостач.

ЩЕ ПРО БРАТЕРСЬКИЙ КОНҐРЕС У ПИТСБУРҐУ

Питсбурґ. — До повідомлення про Братерський Конґрес стейту Пенсилвенія, поданому в „Свободі" з 16-го листопада, треба додати, що одною з промовців під час бенкету був єпископ Питсбурзької дієцезії Преосв. Елько. Між учасниками нарад помилково названа в згаданому повідомленні монс. П. Бацу, натомість пропущено о. Крохмального з Ембридж. Трапилась також друкарська помилка в повідомленні про Окружної Ради Відділів УНС зах. Пенсилвенії, на яких було присутніх 49 (а не 19) делеґатів від 19 з усіх 18 Відділів Округи.

Ґватемаля просить ЗДА про охорону проти інвазії з Куби

Ґватемаля. — Міністер закордонних справ Ґватемалі Унда Мурільйо повідомив пресу, що його уряд звернувся з просьбою до ЗДА, щоб американські кораблі і літаки охороняли Ґватемалю від можливої інвазії збоку Куби, бо недавнє повстання військовиків проти ґватемальського президента Іділґораса Фуентеса виявило, що тих ворохобників підтримував кубинський прем'єр Фідель Кастро. Міністер Унда Мурільйо повідомив, що його уряд і уряд Нікараґви звернулися до Організації Американських Держав, щоб зайнялася справою нової спроби інвазії до їх країн збоку Кубинського уряду. Ґватемальські представники в цій організації дістали інструкції діяти з якнайбільшою швидкістю. Міжамериканський Комітет для справ миру при Організації Американських Держав погодився скликати надзвичайне засідання на понеділок 21-го листопада, щоб розглянути ґватемальську і нікараґвійську скарги проти Куби. В Нікараґві піддалися останні повстанці і звільнили 260 дітей, яких тримали як закладників.

Канада перестерігає, що атомові перегони ведуть до катастрофи

Об'єднані Нації. — Представники Канади й Ісляндії, що промовляли в минулий понеділок на Політичній Комісії Об'єднаних Націй, перестерегли, що коли теперішні атомові перегони між великодержавами будуть продовжуватись, то вони невідхильно доведуть до катастрофи людства. Канадійський міністер закордонних справ Говард Ґрін заявив, що „в дуже короткому часі не менше, як 15 держав матимуть наукові і технічні можливості продукувати атомову зброю" і тоді буде практично неможливо осягнути та перевести в життя заборону вживання атомової зброї. На Політичній Комісії є два внесення: Канади Норвеґії і Швеції — щоб створити спеціяльну комісію із кількох неатомових держав, яка дбала б за відновлення переговорів про міжнародне роззброєння, — і резолюція Австрії, Індії і Швеції, яка поручає доведення до успішного кінця переговорів про припинення атомових досвідів. Ці переговори ведуться від 30 жовтня 1958 року і в понеділок відбулось в Женеві 265-те засідання в цій справі. За коментарями преси, однаково Совєти, як ЗДА і Англія свідомо протягають ті переговори, поки в Америці постане нова адміністрація. Переговори про міжнародне роззброєння велись в цьому році від 15 березня до 27 червня і тоді Совєти односторонньо зірвали їх.

Проти-американські демагоги в Японії зазнали великої поразки

Токіо. — На островах Рюкю в Японії, що знаходяться під тимчасовим американським управлінням і де є велика американська морсько-летунська база в Окінаві, Ліберально - демократична консервативна партія, що стоїть за тісну японсько-американську співпрацю, осягнула блискучу виборчу перемогу. Вона мала до цього часу в місцевому 29-членному соймі 15 членів, а тепер збільшила свій стан посідання до 22-ох. Соціялістична „партія мас", яка йшла до виборів під гаслом негайного переходу островів Рюкю під японське правління, дістала всього 5 мандатів, замість дотеперішніх 9-ох. Скрайня ліва „Народня" партія, що проповідувала гасло „геть з американцями", замість попередніх 5-ох послів дістала тепер тільки одного. Ця перемога про-американської політики японського уряду тим більша, що з-посеред 449.051 зареєстрованих виборців взяло участь у голосуванні 92%. Цілий ряд найвидатніших лівих головачів — втратили взагалі мандати. Цей вислід виборів на островах Рюкю вважають симптомом загальних настроїв в Японії, бо якраз на тих островах, де є американська адміністрація і де тому мешканці позбавлені всіх привілеїв соціяльної забезпеки, що є в Японії, могли б найшвидше піти за лівими гаслами.

Індія купила 12 транспортних літаків в Совєтах

Ню Делі. — З початком цього тижня вернулась з Москви окрема делеґація, яка їздила туди для проведення переговорів про закупно 8 до 12 турбомоторових військових транспортних літаків, потрібних їй головно для оборонної підготови загроженої китайськими комуністами північно-східньої частини свого краю. В столиці Індії поширились поголоски, що згадана делеґація закупила також у Москві деяку скількість гелікоптерів, необхідних для постачання у високогірському обширі, куди дуже трудний доступ і де нема летовищ. Для всіх цих справ існує Рада розвитку прикордонних шляхів, у проводі якої стоїть сам прем'єр Джавагарлал Неру. Ця Рада виготовила програму, здійснення якої коштуватиме 150 мільйонів рупій, себто $31,500,000. Тип совєтських транспортних літаків сиґнований як „АН 12". У липні цього року Індія дістала на дуже догідних умовинах 29 американських військових транспортних літаків типу С-119. Прем'єр Неру який стінув в цьому тижні 71-ий рік життя і звітував про ці справи в парляменті заявив м. і., що Індія дала захист 24.000 втікачам із Тибету.

● **Філіппінський** міністер закордонних справ Філіберто Серрано відвідав в минулому тижні столицю Південної Кореї і проголосив разом із тамошнім прем'єром Чанґом спільний комунікат про конечність рішучої боротьби і оборони демократії, людської гідности проти комуністичного поярмлення. З Сеулу Серрано перелетів до столиці Японії Токіо.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Перенесення домовини пок. Я. Чижа**, кол. члена Стрілецької Ради в Києві і видатного американсько - українського діяча, до власної могили і посвячення пам'ятника з написом — згідно з його останньою волею — що він був сотником Січових Стрільців, відбудеться в суботу 19-го ц. м., на цвинтарі Кальварії на Квінсі в Ню Йорку в 11-ій годині перед полуднем. Управа Ньюйоркського Відділу ОБВУА закликала своїх членів до заняльної участи у тому обряді.

● **Д-р Йосиф Ліхтен**, видатний американський жидівський діяч виступить в п'ятницю, дня 18-го листопада ц. р. в Дискусійному Клюбі Круглого Стола у Ню Йорку із доповіддю на тему: „Сучасні українсько-жидівські взаємини". Відбудеться доповідь д-ра Ліхтена в залі Українського Інституту Америки при 2 Іст 72-ій вул., о год. 7-ій вечора.

● **До ЗДА прибула із Совєтського Союзу** 17-літня українка Христина Новоженюк, батьки якої живуть від 1949 року у Філаделфії із 15-річним сином Ігорем. Під час виходу батьків з України вона залишилася була дома із дідусем і бабунею й опинилася потім із ними на Сибірі. Місце перебування дитини встановили батьки аж після її повороту із Сибіру до Снятина. Після довгих заходів і навіть інтервенцій Ніксона і Стівенсона у Хрущова батькам пощастило добути дозвіл на її приїзд до ЗДА, куди вона прибула дня 10-го листопада ц. р. літаком із Москви.

ЗДА ПІДТРИМУЮТЬ ЗАХОДИ ОН В КОНГО ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ МИРУ І ДОБРОБУТУ

Об'єднані Нації, Н. П. — З'єдинені Держави Америки заперечили закид бельгійського представництва про невдачу дотеперішніх заходів ОН в Конго, спрямованих на замирення країни і висловили свою готовість співпрацювати далі для встановлення миру і добробуту в Конго через організацію Об'єднаних Націй. Склав таку заяву представник делеґації ЗДА до ОН у відповідь на виступ бельгійського міністра закордонних справ П'єра Віньї і його твердження про невдачу ОН в Конго і погрозу, що Бельгія виступить з ОН, якщо представники цієї міжнародної організації не будуть дотримуватися обов'язкових у дипломатичній практиці правил. Склав свою заяву представник ЗДА до ОН під час пресової конференції, що відбулася у вівторок дня 15 листопада. Він підкреслив що єдино найкращим виходом і рішенням для Конга є співпраця усіх членів Об'єднаних Націй на розв'язкою вийнятково трудної і делікатної ситуації в цій країні. Представник ЗДА висловив надію теж і на співпрацю Бельгії з Об'єднаними Націями для добра і Конга і самої Бельгії. Водночас із цим він заперечив рішуче висловлений кол. прем'єром Люмумбою закид, що ЗДА підтримують якусь нову, ближче невизначену, змову в Конго і що сконфісковані востанніх у Стенлівілі 30,000.000 франків мали б походити з американських джерел. Представник ЗДА до ОН назвав ці закиди безпідставними і ствердив, що єдиного, чого прагнуть ЗДА, є якнайшвидше встановлення там права і порядку. Цього ж самого дня в Клюбі закордонної преси в Ню Йорку виступав конголійський президент Касавубу. У відповідь на питання журналістів він заявив, що його уряд не толеруватиме ніякої інтервенції в Конго, ані комуністичної ані збоку будь-якої іншої держави. В дальшому Касавубу заявив, що Конго хотіло б втримати свою незалежність, байдуже в якій формі — федеральної чи сцентралізованої держави. Щождо співпраці техніків й експертів інших країн в розбудові Конго, то Касавубу заявив, що вона є бажана, якщо ці техніки й експерти трудяться для інтересів Конга, а не для інтересів своїх країн. Касавубу вважає, що єдиною розв'язкою для Конга це дотримування обов'язкової ситуації. Водночас із цим Касавубу висловив сумнів у доцільності вислання до Конга спеціяльної комісії ОН для примирення конголійських провідників. Присутність такої комісії в Конго причиниться, на думку Касавубу, тільки до погіршення тамошньої ситуації.

Туреччина хоче вернутись до парляментарної системи

Анкара. — Радикальні зміни, що їх перевів турецький президент, ген. Семаль Ґурзель у керівній тепер в тій країні військовій хунті, про які вже повідомлено, мають на цілі — твердять закордонні обсерватори в Туреччині — підготовити ґрунт для повороту до демократичної системи. Ген. Ґурзель звільнив 14 осіб з 37-членної військової хунти, що офіційно називається Комітетом національної єдности, та призначив інших на те місце. Всі звільнені — це або прихильники продовжування диктаторського режиму до часу переведення цілої низки різних реформ в державі, або „невтралісти", що пропаґували наближення до Совєтів і комуністичного Китаю. Спір виникнув довкола проєкту нової конституції та засадничого питання, чи нову конституцію має призначити скликана конституанта або бодай парлямент, чи ота тимчасова військова хунта. Президент Ґурзель зайняв становище по стороні конституціоналістів та поміркованих політиків, зорієнтованих на Захід.

152 ШКОЛЯРІ ЗГИНУЛИ В ПОЖЕЖІ

Дамаск. — В сирійському містечку Амуде недалеко турецького кордону вибухла пожежа в кінотеатрі, де саме висвітлювано фільм для дітей місцевої школи. 152 дітей згинуло в пожежі, а коло 20 дальших важко поранені. Із сусідніх місцевостей закликано пожежні сторожі, які проте були безсильні. Всі жертви тієї катастрофи похоронено одночасно. Сирія є складовою частиною З'єдиненої Арабської Республіки.

У СВІТІ

● **У столиці вільного Китаю Тайпеї**, керівні кола не є щасливі вибором Дж. Ф. Кеннеді, тому, що Кеннеді висловився проти оборони американцями островів Квімой і Матсу в проливі Формози. Чіанґ Кай-шек заявив, що він боронитиме ті острови і без американської допомоги, хоч фахівці кажуть, що в такому випадку комуністи були б зайняли ті острови. Дорадник Джана Кеннеді в закордонно - політичних справах, конґресмен Честер Болз, будучи в минулому тижні в Лондоні, висловився за концепцію „двох Китаїв", але признав, що „Пейпінг ще до тої концепції не дозрів", себто китайські комуністи не прийнялися б до визнання незалежности Формози, осідку уряду вільного Китаю.

● **У Дортмунді**, в Західній Німеччині, арештовано д-ра Рудольфа Баца, колишнього офіцера Ґестапо, якому закидають, що він видав приказ застрілити 230 французьких партизанів і примусових робітників в Рурі в останній фазі війни.

● **У Конго** є тепер 2,000 бельгійців — здебільша вчителі, лікарів та інженерів, які виконують найпотрібнішу практичну роботу. Тому державний департамент взяв із в оборону проти закидів індійського дипломата Раджешвара Даяля, який повідомив Об'єднані Нації, що бельгійці в Конго спричиняються до тамошнього хаосу та разом з урядом військового диктатора Мобуту, який скинув комуністичного прем'єра Люмумбу, протидіють заведенню „порядку". Загально вважають, що Даяль пішов по лінії комуністів.

● **У Фінляндії** парлямент рішив притягнути до карної відповідальности трьох колишніх міністрів за „занедбання і адміністраційне недбальство". Між тими оскарженими є також колишній віце - прем'єр і міністер фінансів Аарє Сімонен, тепер лідер опозиційної Соціялістичної партії в парляменті і директор фінського банку. Всі три були членами державної будівельної комісії, яка наглядала над публічними роботами, що спричинили державі втрату близько одного мільйона долярів.

● **Віллі Брандт**, посадник Західного Берліну, заявив, що він „не є щасливий" з приводу зміни „приязних" депеш між Нікітою Хрущовим і новообраним президентом Кеннеді, бо „можна — заявив він — нічого доброго не сподіватися від нового залицяння Хрущова до нового президента Америки.

● **У Південному В'єтнамі**, де в минулому тижні відбувся невдалий військовий замах проти правління Нґо Дінґ Дієма, 11 американських військових інструкторів продовжують вишколювати дві сотні автохтонів у способах боротьби в партизанській війні. 12-ий американський підстаршина згинув з рук комуністичних партизанів.

● **Ген. Георг Ґрівас**, колишній лідер кипрсько - грецького революційного руху проти Англії, розпочав кампанію проти грецького уряду Караманліса, закинувши тому урядові корупцію і бездарність. Ґрівас оснував власну праву партію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sun s, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City. N. J
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Конструктивна опозиція

Зустріч новообраного президента Джана Ф. Кеннеді, за його власною ініціятивою з його переможеним противником Ричардом М. Ніксоном та переведена між ними одногодинна розмова в „сердечному" дусі, як це заявив Кеннеді і потвердив Ніксон, — навіть в американській демократичній системі подія без прецедепсу. Сам Р. Ніксон заявив про неї буквально: „Думаю, що це знаменитий приклад не тільки для народу в З'єдинених Державах, але й для народів у всьому широкому світі, як працює наша американська система. Ми мали розбіжності у виборчій кампанії. Ці різниці основувались на принципах. Ми обидва твердо стоїмо на політичних становищах, що їх поручали під час нашої кампанії. Але, коли вже прийшло вирішення, як воно сталось у цьому випадку, ми повинуємось цьому вирішенню. Коли ж сенатор Кеннеді рішив прибути до мене на зустріч, то наша нарада доказує всьому світові, що не існує розбіжностей, які постали б між нами впродовж найближчих чотирьох років — на базі персональних рахунків".

Насправді, це клясична лекція для всіх, що все це не розуміють, чи не хочуть зрозуміти у чому саме криється тайна американської державно - політичної системи. Ця тайна — у взаємній толеранції, у пошануванні чужих поглядів, у „чесній грі", у підпорядкуванні себе льояльно і добровільно рішенню більшости, у льояльній співпраці з партійними противниками і реальному зрозумінні для ролі конструкційної опозиції. Упресовій конеренції зараз після тієї наради Дж. Ф. Кеннеді ствердив, що „віцепрезидент виявив себе надзвичайно готовим до співпраці", вказав на традиційну американську двопартійну солідарність у справах безпеки країни та підкреслив ролю Р. Ніксона, як лідера республіканської опозиції за нової демократичної адміністрації. „Ричард Ніксон несе велику відповідальність, як лідер своєї партії" — сказав Кеннеді і Р. Ніксон доповнив це заявою, що, „вірю, що я і моя партія будуть здібні проводити протягом чотирьох років під конструктивної опозиції супроти уряду".

Очевидно, що на рішення Дж. Ф. Кеннеді зустрітись з Р. Ніксоном і заповісти другу таку зустріч на грудень ц. р., вплинув факт, що Кеннеді отримав на кругло 67 мільйонів відданих голосів тільки неповна 300,000 голосів більше. За ствердживанням усіх коментаторів, Р. Ніксон є нині, поруч із Кеннеді, найпопулярнішою особою в Америці і тому він, хоч опинився поза урядом і Конгресом, залишається надзвичайно впливовою фігурою. Офіційно він є титулярним головою Республіканської партії, яка, хоч і програла вибори, проте поправила свій стан посідання в Палаті репрезентантів і в Сенаті і цим доказала свою живучість. Дж. Ф. Кеннеді дав доказ великої політичної мудрости, коли він зробив не тільки товарисько - джентлменський жест в бік свого противника, який дістав понад 33 мільйони голосів, але й перевів з ним першу ділову розмову, в якій обмірковувано найважливіші проблеми, що стоять не перед тією або другою партією, а перед Америкою.

Тільки ті, які легковажать демократичну систему в теорії і в практиці, могли б твердити, що демократи ніби не потребують рахуватись з республіканською опозицією, маючи 64 мандати в Сенаті проти 34-ох республіканських і 259 в Палаті репрезентанів проти 178 республіканських. Демократична система може правильно діяти тільки тоді, коли рахується з думкою меншости і старається йти їй назустріч. Суть демократії також у тому, що член парляменту, обраний вільними голосами виборців, голосує не за партійним білетом, а за своєю совістю, за своїм переконанням. І тому в американському парляменту є той незрозумілий тоталістам феномен, що майже нема закону, який не викликував би „за" і „проти" голосів республіканців і демократів. Конструктивна опозиція є нероздільною частиною демократичного правління, так само, як оборона поруч прокуратури, є нероздільною частиною модерного — не комуністичного — правосуддя. Дж. Ф. Кеннеді і Р. М. Ніксон пригадали ці факти Америці й всьому світові — для слави і добра дійсного народоправного устрою.

Пропаганда з новим рублем

Заповідавши в травні ц. р. введення нового рубля в Совєтському Союзі, вартість якого мала б рівнятися вартості десяти старих рублів, Нікіта Хрущов не виявив, яка буде вартість цього нового рубля в золоті і яке буде його відношення до інших валют, зокрема до американського доляра, офіційний курс якого виносив досі чотири рублі, а в туристичній і дипломатичній виміні десять рублів. Ці найбільш суттєві „подробиці" виявлено щойно тепер у проголошеному ТАСС-ом 15-го листопада комунікаті ради міністрів СССР. Згідно з цим комунікатом, вартість впроваджуваного в обіг з днем 1-го січня 1960-го року рубля буде рівнятися 0.987412 грама чистого золота, або кругло один рубель за один грам чистого золота. Якщо ж іде про біржову вартість рубля, то й згадана рада міністрів встановила на 90 копійок за один американський доляр, значить, вартість рубля мала б бути вищою від вартости доляра. Цей курс може бути в майбутньому змінюваний відповідно до зміни вартости доляра й інших чужоземних валют.

Встановлення такого співвідношення рубля до американського доляра, з проголошенням чого Совєти чекали аж до 15-го листопада ц. р., не є базоване на ніяких реальних чинниках і воно не відповідає цілком відношенню справжньої вартости обидвох валют, совєтської й американської, ані навіть відношенню цін в обидвох країнах. Тому теж і цей захід, як і все, що роблять Совєти в тій чи іншій внутрішній або зовнішньополітичній ділянці, треба трактувати, як чисто пропаґандивний крок, розрахований на викликання опінії, особливо ж серед непоінформованих про справжній стан економіки в Совєтському Союзі, народів, мовляв, вартість совєтського рубля вища за вартість американського доляра.

Спроба такої штучної, здійснюваної самими Совєтами для свого внутрішнього грошового ринку, „девалюації" американського доляра, не є новою. Десять років тому, 28-го лютого 1950-го року, Москва „здевалювала" була американський доляр з 5.3 рубля до чотирьох рублів, але насправді один доляр вартував десять рублів, що й признавали Совєти офіційно, переводячи за цим відношенням туристичну чи дипломатичну виміну доляра на рублі. Треба думати, що й тепер справжня вартість доляра в СССР і в інших країнах комуністичного бльоку буде набагато вищою від офіційного курсу.

Встановляючи вартість нового рубля на 0.98 грама чистого золота і, буцімто, підвищуючи ціну совєтського рубля, Совєти на ділі здевалювали його на понад 50%, якщо брати до уваги внутрішньо совєтську виміну старих рублів на нові, значить ,10 рублів на одного нового. Згідно з дотеперішнім станом речей, вартість „старого" рубля виносила 0.22 грама чистого золота і послідовно вартість нового совєтського рубля повинна б рівнятися 2.22 грамам чистого золота — 10 x 0.22. Тим часом, паритет нового рубля в золоті встановлено всього на 0.98 грама золота. Ця „подробиця", про яку мовчать Совєти в своїй пропаґанді, доказує, що в Совєтах відбулася насправді величезна девалюація рубля, наслідки якої відіб'ються важко на заробітних платнях і купівельній спроможності населення, значить на добробуті людей.

Цієї дійсности не закриє, ні не змінить ніяка совєтська пропаґанда, ані навіть те, що курс доляра встановлено тепер на 90 копійок.

КЕННЕДОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Англійський манчестерський щоденник „Ди Гардіян" приніс карикатуру, на якій біля стовпа з дороговказами стоїть новообраний президент Джан Ф. Кеннеді з мандрівною течкою і розглядається, куди б йому тепер піти. А на дороговказі є такі написи: НАТО, Китай, Африка, Куба і СССР.

Ці написи відносяться до закордонної політики, але подібний дороговказ в різних напрямках можна б нарисувати і для проблем внутрішньої політики.

Співробітник щоденника „Ню Йорк Таймс" Пітер Кісс зібрав всі обіцянки сенатора Кеннеді під час виборчої кампанії в окремій статті і твердить, що Кеннеді подав широку програму в ділянці закордонної і внутрішньої політики і тим самим заблькував всяку ініціятиву демократів в законодатній ділянці, якщо вони не схочуть компромітувати свого партійного провідника зараз на початку діяльности 87-го Конґресу.

За найважливішу справу для внутрішньої і закордонної політики уважає новообраний президент збільшення видатків на оборону країни, бо тоді автоматично зросте і престиж ЗДА і в світі і в очах диктаторів СССР, з якими легше можна буде конферувати про контролю атомової енергії та роззброєння. До цієї самої ділянки треба зарахувати і плян Кеннеді повести сильну акцію проти безробіття, бо зменшення кількости безробітних свідчитиме про внутрішню силу країни. Збільшення видатків на зброєння спричинить зменшення числа безробітних .

Сюди, частинно, можна зарахувати ще третю обіцянку Кеннеді, яку треба б в першу чергу здійснити — зліквідувати деяку расову обмеженість при будівельній програмі та інших федеральних контрактах. Це зможе зробити новий президент за одним „почерком пера", видавши відповідне зарядження. І це скріпило б престиж ЗДА поза їх кордонами.

В справі закордонної політики Кеннеді заявив, що він „не буде касувати американських зобов'язань в справі оборони волі, денебудь у світі, на Формозі, в Латинській Америці, Африці та Азії".

В справі островів Квімой і Матсу — то Кеннеді бороняв би ті острови тільки тоді, коли це був би початок аґресії на Формозу. На думку Кеннеді треба б переконати Національний Китай в тому, щоб евакуював з цих островів оборонні сили і тих цивільних, які схочуть відійти. Можна б також добитися того, щоб Об'єднані Нації випрацювали плян невтралізації цих островів. Можна б добитися звільнення з комуністичних китайських тюрем американських в'язнів.

Новий президент ЗДА має скликати окрему конференцію представників арабських країн і Ізраїлю та, за обіцянку економічної та технічної допомоги, добитися замирення в тому районі .

ЗДА повинні з допомогою Об'єднаних Націй втримувати зв'язок з новими африканськими країнами та збільшити економічну та технічну допомогу тим державам. Треба б збільшити число африканських студентів, які студіюють в Америці. ЗДА мусять зорганізувати окремий фонд на те, щоб збільшити освіту в африканських державах, а також мають збільшити свої інвестиції в африканських підприємствах.

ЗДА повинні публічно заявити, що Кастро є диктатором на Кубі, і що ми допоможемо тим, які з Куби втекли. Треба негайно зорганізувати радіові програми для кубинців і для інших латинських американських держав. Кубинський нарід повинен знати, що ми йому допоможемо і не дамо себе викинути з бази в Гвантанамо.

Конференція на вершинах має відбутися тільки тоді, коли буде запевнений успіх в справі Берліну, роззброєння або контролі атомової зброї та повітряних просторів.

Кеннеді обіцяв зорганізувати „Корпус Миру", в якому служили б молоді американці три роки, замість військової служби, та допомагали недорозвиненим державам в економіці та в шкільництві, щоб піднести життьовий рівень цих країн.

У внутрішній політиці новообраний президент обіцяв „впродовж перших трьох місяців в Білому Домі" повисилати законопроєкти до Конґресу, — „щоб знищити убозство в ЗДА, запевнити повне затруднення, вищу мінімальну платню, краще соціяльне забезпечення для старших громадян, перебудову міських нетрів, допомогу районам з більшим числом безробітних, кращу допомогу фармерам, об'єднану боротьбу проти неграмотности, поліпшений розподіл надвишки харчів, одним словом кращий економічний стан для всіх". Так говорив сен. Кеннеді 20-го вересня у Вашинґтоні.

В справі шкільництва Кеннеді в Міннеаполісі 1-го жовтня казав таке: „Найближчий Конґрес повинен ухвалити законопроєкт про федеральну допомогу шкільництву і на збільшення учительських платень".

Податкову систему треба б так зреформувати, щоб річно на $700,000,000 до одного більйона збільшити прибутки федеральної скарбниці. Треба також зревідувати податкові пільги для деяких промислів (нафтовий промисл), і це дасть також дасть кілька більйонів долярів нових прибутків.

Як буде відбуватися здійснювання цієї широкої програми новообраного президента в ділянках закордонної і внутрішньої політики, — покаже вже недалеке майбутнє.

ЯК НЕЖДАНО...

Як неждано випав сніг
І змінив лице доріг,
Вчора в їхній пелені
Айстер жевріли вогні.

Так і старість в мить одну
Витче срібну сивину,
І побачиш серед люстр
Постать, мов чужу чиюсь.

Будеш, будеш ти новим,
Вдягнений у зморшок дим,
А учора у воді
Бачив риси молоді.

Старість, мов зими сніги
Нищить квіти навкруги,
І в одну єдину мить
Може молодість убить.

ВІРА ВОРСКЛО

A. Заплітний

РОСІЙСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ

(МІТИ І ДІЙСНІСТЬ)

(2)

Значно більше зустрічей мав Ленін з другим німецьким агентом Кескулєю ,бо від початку осени 1915 до кінця літа 1916-го року.

Вже в травні 1915 року по переведенні розмов з великим числом російських еміґрантів, звітував цей аґент до німецького міністерства закордонних справ, що тільки представники не-російських народів можуть і є згідні явно виступити як союзники Німеччини, а російські революціонери хочуть це зробити приховано, бо вони бояться стягнути на себе тавро зрадників своєї батьківщини. А втім є величезна розбіжність між одними та другими, — каже він дальше. Як перші є за найдальшою централізацією влади, за скорою революцією і навіть за розподілом імперії, то росіяни є за вдержанням централізованої влади в своїх руках. Вони допускають революційний переворот щойно по закінченні війни, бо вони переконані, що вчасніша революція приведе до розчленування імперії. З цих причин не можна російським революціонерам вірити. На закінчення Кескуля пропонує, щоби Німеччина явно і щиро підтримала національні аспірації неросійських народів, створила революційний центр в самій Росії і щойно тоді почала розмови з росіянами на еміґрації.

Також треба згадати про дуже короткий час на самому початку першої світової війни, в якому Ленін був в контакті зі Союзом Визволення України і дістав від нього черз Маріяна Меленевського, псевдо Баска, біля $6,000 в різних валютах на революційні дії в Росії. Очевидно, це сталося після дискретної директиви німецького міністерства закордонних справ в Берліні.

У вересні 1915-го року з'явився Кескуля в німецькому посольстві в швайцарському Берні з умовами миру, які випрацював Ленін. Вони були такі: Німеччина погоджується: 1) щоби Росія стала республікою; 2) щоби була знаціоналізована велика земельна власність; 3) щоби забезпечено автономію для меншин; 5) мир без анексій та контрибуцій; 6) російська армія вийде з Туреччини; 7) Німеччина годиться на напад Росії на Індію.

Насувається питання: Чому Ленін поставив в перших чотирьох точках проєктованого мирового договору справи внутрішнього характеру російської імперії, себто справи, в яких посторонні держави не були суттєво заінтересовані? Можна сказати, що в цьому була деяка доза пропаґанди, без якої ніколи не може обійтися московська душа, але в даному випадку ходило йому про далеко важливішу справу: тоді вже назрівало питання бути чи не бути російській імперії!

В осені 1915-го року для уважливого спостерігача ставало ясно, що російська армія, внаслідок нищівних німецьких ударів, перестала бути вирішальним чинником на фронті. Дуже правдоподібними ставали програна війна та революція з можливим розпадом російської імперії, тимбільше, що почали діяти такі загрозливі організації, як Союз Визволення України і йому подібні.

Обидві евентуальності дуже непокоїли як праві російські круги, так і всі російські революційні партії. Виразником такої турботи був якраз вищезгаданий проєкт мирового договору. Як димову заслону додано автономію для меншин. Розрахунок був простий. Якби центральні держави на таку умовину погодилися, то вони не могли б на мировій конференції обстоювати будь-яких державницьких домагань не-російських народів, бо національні меншини можуть думати тільки про широку або вузьку автономію для себе в рямках якоїсь держави. Тоді була би імперія врятована.

Як би революція привела до розпаду імперії, справа стала б трудніша і складніша. Вирішальною, мабуть, в цьому змагу між Москвою і неросійськими народами була би постава західнього світу. Навіть морально його допомога цим народам могла би припечатати долю імперії. Щоби до того не допустити, Ленін вставив п'яту точку про мир без анексій і контрибуцій, розуміючи під анексією вихід будь-якої не-російської нації зі складу російської імперії, тимбільше, що ці народи, реалізуючи свої державницькі стремління, були здані на більшу або меншу, моральну, військову або дипломатичну допомогу від Німеччини та її союзників. Серед загального незнання і нерозуміння московського імперіялізму та історії не-російських народів легко буде представити таку допомогу як явну або приховану анексію та як крайння живого тіла російського народу.

Як бачимо, домагання автономії та миру без анексій і контрибуцій, яке західній світ безкритично прийняв як гуманну і щиру настанову російських революціонерів, було подумане і реалізоване Москвою як засіб, щоби замкнути поневоленим народам дорогу до волі та незалежности

Сьома точка, в якій Ленін домагався дозволу на збройний напад на Індію, щоби забрати від неї деякі території, вказує як сильно і глибоко просякнув ненаситний імперіялізм московську людину, коли вона не могла звільнитися від нього навіть тоді, як над її батьківщиною зависло зловіще мариво програної війни і втрати всіх дотеперішніх здобутків

В квітні 1917-го року перевезли німці Леніна і його помішників зі Швайцарії до границь Фінляндії, щоби він здобув владу в Росії і заключив з ними сепаратний мир. З цього часу аж до листопада 1917-го року посилали німці великі грошові суми большевицькій централі в Петрограді. Цим вони дуже допомогли большевицькій партії закріпитися та приготовитись до акції, яку вони намітили.

Згадані міти віддають ще по нинішній день московському імперіялізмові великі і неоцінені прислуги. Запаморочені ними люди на Заході втратили можливість будь-якої моральної реакції. Навіть найбільше жорстокі дії московських комуністів не зуміли викликати співчуття до невинних жертв ні загального обурення до до комуністичних справників.

Кожна дія, яка конфронтує ці міти з правдивими історичними фактами, підриває основи московського імперіялізму, його впливи та його натиск на вільний світ.

Володимир Мацьків

НАШЕ ЗАВТРА

Д-р А. Княжинський у творі „Дух нації" каже, що нація — це не збір окремих одиниць, а сума всіх поколінь, пов'язаних спільними думками, ідеями, бажаннями та сцементованих спільними діями та спільним духом. Виходячи з такої дефініції, нам легко зрозуміти, що нація — це скеля, в яку можуть ударяти не раз розбурхані хвилі історичної долі, але вона має досить сил, щоб проти них устояти. Свідома спільнота — то вже не купа зів'ялого листя, що впало з дерева, а вітер його розвіває без спротиву по всіх усюдах.

Роздумуючи над важкою долею українського народу, мимоволі натрапляємо на питання, чи справді той нарід так сильно з'єднаний у своїх думках, ідеях, бажаннях та чинах? Чи всі покоління нашого народу сильно сцементовані водно? Чи всі ми свідомі того, що нас чекає? Чи всі думаємо про наше завтра, тобто про майбутність нашого бідного народу?

На рідних землях іде тотальне винищування українського народу всіма найжорстокішими способами, розстрілами, тюрмами, засланням на Сибір, переселенням, большевицьким вихованням, запроторенням молоді на важку працю і под. Тут, у країнах свободи й добробуту, наша майбутність також у небезпеці: наша молодь може відійти від нас, залишити наші ряди, шукаючи „чужих богів". Ряд поколінь можна порівняти з ланцюгом. Коли розірветься найслабша ланка, вривається цілий ланцюг. Якщо б ми втратили одну ланку, нашу молодь, ми втратили б усе. Тому виховання нашого молодого покоління — це проблема ч. І. Від розумного розв'язання цієї проблеми залежать усі інші справи. Наше завтра буде таке, яка буде наша молодь, а наша молодь буде така, якою ми її виховаємо.

За виховання молоді відповідають не лише самі батьки, але й ціла спільнота. І тому не диво, що різні чинники висувають на перше місце різні засоби виховання. Одні гадають, що парохіяльні школи цілковито розв'яжуть справу, інші кладуть наголос на школи й курси українознавства, ще інші багато сподіваються від організацій молоді, а ще інші припускають, що справу доцільного виховання повинні розв'язати самі батьки.

Без сумніву, всі ці виховні чинники та засоби дуже важливі, і їх легковажити не можна, але вплив чужого оточення на наших дітей є такий сильний, що всі ці чинники в багатьох випадках не всилі тому протидіяти.

Щоб виховні засоби краще діяли, щоб їх вплив постійно поглиблювався та поширювався, щоб у молодих душах закріплювались шляхеті впливи нашої Церкви, родини, школи, наших молодіжних організацій, щоб почування

(Закінчення на стор. 3-ій)

Інж. А. Вільшенко

НОВИЙ ХЕМІЧНИЙ СЛОВНИК

(4)

Поневільне відокремлення

Переглядаючи нечисленні статті на номенклятурні чи термінологічні теми, що в останніх роках появилися у підсовєтській Україні, одне кидається ввічі — відрізання української хемії від хемії позасовєтського світу. Наші хеміки у батьківщині знають, що у вільному світі іде праця для уніфікації хемічної номенклятури, але, мабуть, не мають доступу до відповідних літературних джерел.

Всеукраїнська нарада у своїх номенклятурних реформах опиралася на постановах хемічної конференції у Вашингтоні в 1926-му році. Від того часу світова співпраця у номенклятурі успішно продовжувалася і до сьогодні справа одної світової системи посунулася на багато вперед. Як в органічній, так і в неорганічній ділянці хемії дорогою пропозицій, їх критики, дискусії і компромісів досягнено порозуміння у розв'язці головних спірних чи досі невпорядкованих проблем. В неорганічній хемії організацію, що кермувала цією працею, була Комісія для номенклятури неорганічної хемії при Міжнародному Об'єднанні Чистої і Стосованої Хемії (далі скорочено МОХ), що була утворена в 1921-му році. Ця комісія мала багато конференцій і нарад, що закінчилися виданням комплекту номенклятурних правил, що стали відомі як „Правила 1940 року". На конференції МОХ сім років пізніше рішено ці правила ґрунтовно провірити й перередаґувати. У висліді цієї праці видано „Тимчасові правила" неорганічної номенклятури в 1953 році, що після коментарів чи критики від поодиноких організацій та осіб ,вкінці були опубліковані у англійській та французькій мовах в 1957 році як „Остаточні Правила" номенклятури неорганічної хемії.

Із висловів наших підсовєтських хеміків . авторів видно, що їм номенклятурні правила з 1940 чи 1953 року невідомі чи вірніше недоступні. Так, наприклад, проф. А. Голуб, згадуючи у своїй статті з 1957 року про спроби інтернаціоналізації номенклятури за кордоном, посилається тільки на одне джерело — на статтю німецького хеміка, ще з 1919 року. А співтворець і оборонець офіціяльної підсовєтської номенклятури Я. Фіялков, відповідаючи на цю дискусійну статтю проф. Голуба, просто його запитує — про яку це міжнародню номенклятуру він говорить?

Як на багато ліпші були зв'язки з закордоном наших хеміків в добу українізації, коли то Всеукраїнська нарада в 1927-му році використовує здобутки міжнародної співпраці опубліковані тільки на один рік скорше.

При такому стані речей немає вартости і це, що автори нового словника, згідно з передмовою, у спірних проблемах запитували про думку загал хеміків України шляхом опитів чи запитників. Опінія непоінформованої більшости не може бути основою поступу у номенклятурі. Наперед треба хемікам України сказати правду про розвиток і стан світової співпраці у цій ділянці, дозволити їм порівняти логічну, акуратну і практичну міжнародню номенклятуру з перестарілою російською, і щойно тоді питатися про їх думку у цій справі.

Висновки і рекомендації

Беручи до уваги усе досі сказане, можна наші завваження про новий хемічний словник звести до ось таких пунктів :

1) Словник новий тільки датою виходу у світ. На ділі він нічого нового в українську термінологію і номенклятуру хемії не вносить. До речі — він є кроком узад від словника С. Зенкевича, основаного на постановах Всеукраїнської наради з 1927-го року. Коли словник Зенкевича у назвах елементів та їх сполук вживає міжнародної номенклятури, — новий словник вертається назад до шкідливої подвійної (а то й потрійної) номенклятури, ставлячи при тому на першому місці перестарілу „народню" номенклятуру та ще й в її російській, а не в українській формі.

2) Новий словник віддзеркалює відсталість української хемії від світової хемії і номенклятури. Наші хеміки під Совєтами не можуть користати з номенклятурних досягнень Заходу, але мусять чекати на поступ і зміни в російській застарілій номенклятурі.

3) Тому, що немає підстав сподіватися скорої зміни у цій асиміляційній політиці окупанта, на хеміках вільного світу лежить обов'язок слідкувати за розвитком світової співпраці у хемічному назовництві і продовжувати працю над справді вільною і модерною хемічною номенклятурою. Від часу Всеукраїнської наради хемія, а з нею і номенклятура, пішли багато вперед. Правила, що лягли в основу словника С .Зенкевича, вимагають доповнення та деякої модернізації у світлі нових Остаточних Правил міжнародної організації хеміків.

4) Українська еміґрація у вільному світі повинна ставитися критично до усіх словників термінологічних чи й загальних, що видані в останніх трьох десятках у підсовєтській Україні. Треба завжди мати на увазі факт, що в тих словниках величезна скількість термінів поросійщені чи просто російські з українським правописом. Специяльно наукові та технічні терміни із тих словників ми повинні брати до вжитку тільки провіривши їх у доступних термінологічних словниках доби українізації.

Це дуже сумне і шкідливе явище, що деякі наші видання на еміґрації ведуть політику „мовного наближення до сучасної України" і вживають поросійщених чи просто російських термінів, а то й офіціяльного підсовєтського правопису чужих слів (включно із написанням „хімія" ,що в нас не вживалося аж до розгрому „українізації"). Замість бути бастіоном незалежної української мови, такі видання, хоч-не-хоч, стають аґентом російського культурного імперіялізму.

(Кінець)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

SUBSCRIPTION RATES:

One year	$ 12.00
Six months	6.25
Three months	3.25

Jersey City & Foreign Rates:

One year	$14.00
Six months	7.50
Three months	4.00

For UNA members monthly 65¢.

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	$12.00
На пів року	6.25
На три місяці	3.25

В Джерзі Ситі і закордоном:

На рік	$14.00
На пів року	7.50
На три місяці	4.00

Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Листопадове Свято у Филаделфії

Славні 42-гі Роковини проголошення незалежности Західньої України в дні 1 листопада 1918 року відсвяткували українці Филаделфії, як і кожного року, гідно й урочисто. У вівторок 31 жовтня відправлено в катедрі Непорочного Зачаття при вулиці Френкліна Богослужбу з Пахидою за поляглих борців. На панахиду з'явилися представники організацій, головно комбатанти. В суботу 5 листопада чотири українські радіопрограми віддали час для святкових передач, присвячених Роковинам Незалежности Галицької Землі.

Того ж дня вечором відбулася в залі Горожанського Клюбу при вулиці Френкліна святкова імпреза. Її відкрив голова Филаделфійського Відділу Українського Конгресового Комітету і президент Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці д-р Володимир Ґалан. Мішаний Хор „Кобзар" під управою д-ра Антона Рудницького і при фортепіяновому акомпаніяменті піяністки Роксоляни Гарасимович відспівав пісню „Поклін борцям" Вахнянина, сольо виконувала Марія Ясінська-Мурована і фінал Лисенкової кантати „Радуйся, ниво".

Святочну промову виголосив генерал Павло Шандрук. Промовець звернув головну увагу на значення визволення Галичини для визволення всієї України і для встановлення державної влади, як теж підкреслив організаційну силу і патріотизм, який породжував посвяту і жертвенність учасників визвольних змагань.

Співачка Олімпія Кучерява відспівала з фортепіяновим супроводом Роксоляни Гарасимович „Три шляхи" Степового і „Ой, зійди, зійди" Барвінського. Студентка Таня Дяків віддеклямувала вірш Романа Завадовича „Героям України". Соліст-тенор Іван Гош зарепрезентував себе двома піснями Січинського, а саме: „Фіналом" і „Не співайте мені цеї пісні" до слів Лесі Українки. До успіху співака причинився теж фортепіяновий супровід проф. Зої Маркович. Артист театру Анатоль Радванський відрецитував вірш Степана Чарнецького „Тіням поляглих". Свято закінчив виступ хору „Кобзар", що відспівав стрілецькі пісні „Як стрільці йшли з України" Нижанківського, „Накрила нічка" Колесси, „Гей там у Вільхівці" і „Їхав стрілець на війноньку" Рудницького.

У святі взяло участь поважне число громадян: прийшли зорганізовано бувші українські вояки, було багато молоді. За організацію свята відповідав Филаделфійський Відділ УККА, головно його секретар інж. Михайло Нич. Відзначення Листопадових Роковин утримує віру, що в нашому суспільстві, навіть в цьому наймолодшому, є повага і пошана для рідних традицій.

Т.

Жалобна Академія в пам'ять С. Бандери в Йонґставні, Огайо

Осередок СУМА ім. полк. Е. Коновальця в Йонґставні, Огайо, влаштував 30-го жовтня Жалобну Академію в честь сл. п. Степана Бандери для відзначення першої річниці його трагічної смерти.

Академію відкрив д-р Роман Стахура. Присутні вшанували пам'ять покійного вставанням з місць та однохвилинною мовчанкою.

Реферат про сл. п. Ст. Бандеру виголосив голова Осередку СУМА п. Микола Чепак. Промовець подав життєпис Покійного, цитував деякі його заяви та погляди та начеркнув національно - політичні обставини серед яких жив, діяв та згинув колишній Краєвий Командант ОУН, а пізніше голова її Закордонних Частин.

Мішаний хор Осередку СУМА під диригентурою мгра Мирона Жмуркевича, заспівав, крім американського гимну на початку Академії, пісні „Ой Морозе, Морозеньку" та „Козака несуть". Чоловічий хор Осередку „Трембіта" заспівав пісню „Збудись могутня Україно", а в супроводі мандолінової оркестри Юного СУМА відспівав „Молитву за рідний край" Федорова.

Мандолінова оркестра гарно заграла „Виїмок" зі струнного квартету Ф. Шуберта, і дала музичне тло до мелодеклямації поеми „Нивгнутому Борцеві", яку виголосила з чуттям голова Жіночої Секції при Осередку СУМА п-і Филипина Стапай. Відповідну музику для цієї мелодеклямації підібрав мгр. М. Жмуркевич, який є інструктором та диригентом мандолінової оркестри.

Була також одна деклямація, яку виголосив юний сумівець Василь Гевко.

Академія стояла на високому рівні, її точки були добре підібрані та підготовані. Програму Академії заповідав культ. - осв. референт Осередку СУМА п. Стефан Марчишин, а подяку всім виконавцям програми та присутнім членам Осередку і гостям висловив при кінці Академії, містоголова Осередку СУМА п. Микола Леник.

Академію закінчено загальним відспіванням українського національного гимну.

Д-р Роман Стахура

П'ята високошкільна конференція СУСТА

Дотримуючися студентської традиції Культурно-освітня Референтура Союзу Українських Студентських Товариств Америки перевела П'яту Високошкільну Конференцію СУСТА. Ця Конференція відбулася 8—9 жовтня 1960 р. в залі Говард університету у Вашинґтоні, Д. К. Господарем Конференції була Українська Студентська Громада у Вашинґтоні, яка перебрала на себе технічну підготовку. Конференція відбулася під загальною темою „Політично-Правний Статус України" та була поділена на три частини: святочну, студійну й товариську.

Перша частина Конференції почалася привітом від господаря Конференції, виголошеним головою УСГ Вашинґтон В. Ю. Маєвським. Конференцію відкрив віце-президент Культурно-освітніх Справ СУСТА Юрій Галущинський, який нав'язав до попередніх Конференцій та звернувся до будучих Управ продовжувати цю корисну традицію. Привіт від Говард університету передав проф. Теодор Залуцький. Опісля до почесної президії були покликані д-р Омелян Антонович, голова Об'єднання Українців Вашинґтону, д-р Юрій Старосольський, професор Українського університету й дійсний член Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, інж. Яро Гладкий, голова Головної Пластової Ради, Теодор Залуцький — професор Говард університету, та інж. Дмитро Андрієвський. Конференцію вітали д-р Антонович від Об'єднання та д-р Старосольський від НТШ і УВАН. Конференцією проводила Ділова Президія в складі: Юрій Галущинський — голова, Олесь Ломацький (УСГ Вашинґтон) — заст. голови, Ірена Траска (УСГ Балтімор) і Степан Стецура (УАСТ Клівленд) — секретарі.

Президент Головної Екзекутиви ФКУ Степан Хемич відчитав відозву Управи СУСТА й ФКУ в справі Року Катедри Українознавства, інформуючи присутніх про стан і пляни Фонду Катедри Українознавства. Святочну доповідь з нагоди п'ятдесятої річниці смерти Адама Коцка виголосив Зенон Голубець УАСТ (Клівленд), який підкреслив активну працю Коцка на студентськім полі та його боротьбу за український університет аж до трагічної смерти. Цією доповіддю Управа СУСТА вшанувала пам'ять студента-героя Адама Коцка в п'ятдесяту річницю його смерти.

Студійну частину Конференції, присвячену тематиці „Політично-Правний Статус України", розпочав президент СУСТА Константин Савчук вступним словом, в якім з'ясував причини вибору згаданої теми. Поперше, дискусія відносно правного і політичного статусу України є постійно актуальною та живою. Подруге, студентство, як будуча провідна верства нації, мусить розуміти важливі проблеми свого часу. Першу доповідь „Статус України з погляду міжнароднього права" виголосив Константин Варварів (УСГ Вашинґтон). Виходячи з суто юридичних засад, доповідач розглянув різні аспекти правного статусу України. Беручи під увагу теорії міжнародного права, прелеґент ствердив існування України як держави з обмеженим суверенітетом. Другу доповідь — „Статус України з погляду державного права" — написав Петро Потічний (УСГ Ню Йорк), який не міг прибути на Конференцію. Цю доповідь відчитав Павло Дорожинський (УСГ Ню Йорк). Доповідач широко продискутував питання суверенітету, головно у відношенні до Совєтського Союзу. Прелеґент доказав, що з точки зору державного права СССР Україну можна вважати суверенною державою, хоч найбільше правильним є погляд, що УРСР це держава з обмеженим суверенітетом. Олег Єржківський (УСГ Вашинґтон) обговорив політичну сторінку тематики в третій доповіді „Політично-економічний статус України". У висліді детального перегляду політично - економічних чинників доповідач ствердив перетворення України в цілковиту колонію, залежну від політичних настроїв Москви.

По доповідях розвинулася жвава і конструктивна дискусія. В дискусії брали участь колеґи Зінкевич (УСГ Балтімор), Мац (УСГ Ню Йорк), Савчук, інж. Андрієвський, інж. Наконечний, д-р Старосольський, інж. Гладкий, Дорожинський, Стецура та інші. Дискутанти збагатили тему влучними завважами, але в більшості згоджувалися зі заступленими тезами. Конференція перейшла на високому рівні в діловій та надзвичайно дружній атмосфері.

Товариська частина Конференції, яку підготовила УСГ Вашинґтон, дала змогу учасникам познайомитися із своїми друзями-студентами з інших громад. В суботу вечером відбувся репрезентативний Студентський баль в одній з кращих заль Вашинґтону. А в неділю, по участі в Богослуженнях, учасники мали змогу оглянути важніші атракції столиці держави. В цілості Конференцію можна зачислити до одної з найуспішніших подій академічної діяльности Союзу Українських Студентських Товариств Америки.

Ю. Г.

НАШЕ ЗАВТРА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нашої молоді сильніше зв'язати з далекою Батьківщиною і розбудити в неї бажання що Батьківщину докладніше пізнати — на те все не маємо кращого засобу, як дитяча й юнацька преса. Не можна поминути мовчанкою і того, що в багатьох місцевостях нема ні парохіяльних шкіл, ні шкіл українознавства, ані також дитячих чи молодіжних організацій. В таких умовинах українська дитяча преса є нераз єдиним допоміжним виховним засобом, якого нема чим замінити.

Роля та значення преси для сьогоднішньої людини такі великі, що годі собі уявити життя без преси. Колись говорили, що преса висловлює опінію загалу. Сьогодні преса творить опінію, а читачі її без спротиву сприймають за свою. Преса стала провідником читача. Тому не дивно, що кожна політична група, кожна релігійна конґреґація, кожне суспільне об'єднання, а навіть кожне більше підприємство старається мати власну пресу. За допомогою преси вони можуть удержувати зв'язок з людьми і таким чином сильніше зв'язувати їх з своєю групою. Коли часопис сповняє таку важливу ролю серед дорослих, що вміють думати й мають устійнені погляди на різні прояви життя, то тим конечніший він для дітей і молоді, що потребують проводу і опіки.

На брак дитячої преси в нас нарікати не можна. У Вінніпеґу виходить уже 12 літ „Мій Приятель", в Торонто — „Соняшник", в Лондоні — „Юні Друзі", в Ню Йорку — пластова газетка „Готуйсь" та інші. Але на перше місце вибилась „Веселка", видання УНСоюзу. Є вона неначе молодшою сестрою „Свободи", що вже багато літ веде нашу спільноту у вільному світі та, наче зірка на небосхилі вказує нашому народові дорогу до мети. Завдяки доброму доборові редакторів, „Веселка" редаґована дуже добре. Вона друкує цікаві, відповідні й потрібні для нашої молоді матеріяли та такі ж ілюстрації. Зовнішній вигляд „Веселки" також без закиду. Одним словом, „Веселка" заслуговує на те, щоб знайтись у руках кожної дитини українського роду.

Дотепер так якось складалося, що дитячу пресу передплачували для своїх дітей лише найсвідоміші батьки, які стараються робити все, що в їх силах, щоб наше становище не ставало гіршим. Але, на жаль, таких батьків небагато. Інших батьків справа нашого майбутнього мало обходить. В інтересі української спільноти є, щоб не одиниці, а всі без вийнятку наші діти читали свою дитячу пресу і щоб при її допомозі закріплювали в собі почуття приналежности до рідної громади, щоб зливались із нею в один моноліт, скелю, яка була б досить сильна, щоб устояти проти кожного шкідливого впливу і кожного удару долі.

Тому треба конечно знайти засоби, які помогли б видавництвам дитячої преси та літератури далі працювати та постачати нашим дітям цей духовий корм. Треба конечно подбати, щоб усі наші діти могли читати свою дитячу пресу без уваги на те, чи мають дбайливих батьків, чи ні. Це вже була б справа наших суспільно - громадських чинників. Лише такий підхід зможе хоч частково причинитися до збереження наших дітей, а тим самим до забезпечення нашої майбутности, нашого кращого завтра.

На контролю повеней треба $11.5 більйона

Вашинґтон. — Голова окремої Сенатської Комісії Водних Ресурсів сенатор-демократ з Оклагоми Роберт С. Керр заявив, що на здійснення програми контролі повеней в найближчих 20-ох роках треба б видати $11,500,000,000. В цій справі предложив окремий звіт армійський інженер, і його тепер опублікувала згадана комісія. Сенатор Керр заявив, що треба вже тепер діяти, щоб можна було забезпечити країну проти повеней та щоб забезпечити країні потрібну скількість води, а потреба на воду з кожним роком більшає, бо зростає промисловість і більшає кількість міського населення, яке зуживає багато води.

Спорт

УСК ВИБИВАЄТЬСЯ НА ТРЕТЄ МІСЦЕ

Елизабет С. К. — УСК Ню Йорк 2 : 5 (1 : 2)

Юніон, Н. Дж., грище Фармерс Гров, 6-го листопада. — Склад УСК-у: А. Голуб — А. Олинець, Р. Підгорецький, — В. Форнеро, Дж. Керні, Є. Чижович — М. Вітюк, Е. Моралес, Е. Савіно, В. Чижович, Ф. Кітон (Р. Паркер).

Ворота: 8 хв. 1:0, 18 хв. 1:1 — Е. Савіно, 41 хв. 1:2 — Е. Моралес (карний), 63 хв. 1:3 М. Вітюк, 71 хв. 2:3, 84 хв. 2:4 — В. Чижович, 84 хв. 2:5 — В. Чижович. — Суддя Т. Кевіл. — Глядачів 500.

УСК є мабуть одинокою дружиною на терені Ню Йорку, що тренує два рази в тижні. Цей факт та футбольна і змагова якість змагунів пояснюють висліди останніх чотирьох виграних. Те, що УСК показав в останніх 30-ти хвилинах в Юніоні — це футбол гарного видання. Ці змагання проти добре зіграної і твердої дружини почалися не дуже надійно для УСК-у. Перших 15 хвилин належали противникові, а в нашому нападі не клеїлося цілу першу половину частинно через злий уклад змагунів. Крім того дуже добрий Ф. Кіттон на лівому крилі ще не був добре включився в гру. Наш напад похибково робив загранння поза собою, замість перед собою. Після змін в розставленні „машина" УСК-у почала працювати у своїй повній силі й красі, показуючи симпатикам УСК-у гру, якої вони ще у своїй дружині не бачили. Гра всіх змагунів була більше як задовільна. Голуб на воротах переборов нервозність попередніх змагань, Олинець і Підгорецький боронили твердо й ефектовно. Керні імпонував на штопері, а середина площі належала вповні форнерові й невтомному Еньові Чижовичеві. Коли брати цілу гру, то в нападі найбільшу працю зробили Е. Савіно, та В. Чижович, який стрілив найкращі ворота дня. На думку автора в грі Вітюка була значна поправа, і ми радили б симпатикам зохочувати цього змагуна, місто в багатьох випадках без причини дорікати йому.

Роман Лисняк

ТЕНІС:

„ЛЕВИ" (Шикаго) — „ЛЬВІВ" (Клівленд 4 : 3

Відбуті першої неділі жовтня, в Клівленді, тенісові дружинні змагання двох - добрих знайомих із СУАСТ-Північ закінчилися найнижчою перемогою гостей з „вітряного міста".

Тихим героєм зустрічі був юньйор „Львова", Юрко Попель (старший), який здобув для своєї трійки 1½ пункта. Всіма „відписаний", забутий, цей юнак спокійно працював над собою „так, як книжка каже", утверджувався в клясичному стилі гри і, в висліді, знаходиться на найкращій дорозі до справжнього тенісу.

Великі поступи зробив теж Юрко Грабець (м. і. веде перед у внутрішньо - клюбному турнірі „Львова"). Кардинальна недостача цього змагуна: необосновані прогульки до сітки після слабої атаки. Тільки цій недостачі Грабець може приписати свою поразку проти Михалушка, якого мав двічі (два метчболи!) під „колінами".

„Львов'яни" гадають, що первісна програма змагань, з двома юньйорами в складі (Шикаго, на жаль своїх юньйорів не привезло), могла принести їм перемогу. Але слід не забувати, що свій третій пункт господарі дістали даром (Грицаєві, з „Левів", що зачав свою гру багатонадійно — він 3 : 0 — хрупнуло коліно й він мусів віддати перемогу Древницькому без дальшої боротьби).

Великим розчаруванням для клівлендців закінчилася зустріч минулорічного чемпіона „Львова", Юрка Капустянського, проти Форовича. Замість реванжу за „Союзівку" (де Форович виграв у трьох сетах — у двох (5:7, 1:6). А в останньому сеті Капустянський просто „програвав на час", щоб зберегти сили й не спізнитися на футбольні змагання, що ждали його. Паки й паки остерігаємо проводи наших клюбів і секцій: не оріть одними й тими ж змагунами двох різних (спортових) нив, бо ні одної якслід не зорете!... Невже нема з кого вибрати змагунів до кожної секції окремо? Чому спорт має одних замучувати й забирати їм увесь час, а інших залишати як ненарушену цілину? Та й із технічно-спортових міркувань така інтенсивна господарка нікудишня. Вона нічого спільного не має з усебічністю (про таку можна б говорити, якби напр. футболіст грав собі теніс тоді, як нема руху в футболі) і, замість росту вгору, веде до резигнації. Ніколи не випочатий фізично й нервово (як змагун завзято тренується в двох, чи більше родах спорту водночас), недовчений (як порівнювати із суперниками, що поклоняються тільки одному родові спорту, як головному), такі змагуни залишаться вічними великими надіями, а насправді великими розчаруваннями.

Технічні висліди змагань (на першому пляні змагуни „Левів"): д-р Соколовський — Небеш 6:2, 6:4, Костів, Ю. Попель 2:6, 4:6, Форович-Капустянський 7:5, 6:1, Михалушко — Грабець 2:6, 11:9, 7:5, Грицай — Древницький 0:2 (воковер для Древницького). Двійні гри: д-р Соколовський, Форович — Небеш, Древницький 6:3, 3:6, 6:3, Костів, Михалушко — Ю. Попель, Грабець 2:6, 4:6.

О. Н.

З Наукових Конференцій УВАН у ЗДА

Доповідь Наталі Осадчої-Янати „Рослини, згадані в Біблії".

8. жовтня ц. р. в Ню Йорку відбулось засідання Природничого Відділу УВАН у ЗДА, на якому Н. Осадца - Яната зробила доповідь про рослини, згадані в Біблії. Спершу вона розповіла про історію своєї доповіді. Як фахівець лікарських рослин, вона зацікавилась Біблією, як першоджерелом, щоб знайти, які рослини уживались в старовину. Почавши переглядати Біблію, доповідачка знайшла там багато матеріялу не тільки про лікарські рослини, а й взагалі про рослини. В її праці допомогла недавно видана книжка американського ботаніка. Гарольда Молденке — „Рослини згадані в Біблії".

Н. Осадча - Яната подала географічну характеристику Палестини, детальніше зупинившись на рослинності, зокрема на рослинності Йорданської долини. Вона також згадала про лікування травами у старовинному світі. Наприклад, ромашка була відома в Єгипті за 4,000 років до Христа, також її лікувальні прикмети були відомі в Індії і Ірані за 2,000 років до Христа; а у жидів за 1,700 років до Христа.

Далі Н. Осадча - Яната подала матеріял про окремі рослини, що згадуються в Біблії, зокрема про історію використання цих рослин. Найбільше згадується в Біблії фігове дерево, що його батьківщиною є Сирія, а культура була поширена в Єгипті і Палестині. У давнину воно було одною з найголовніших культурних рослин. Поняття „Біблійське яблуко" є дуже заплутаним. Деякі автори висловлюються, що це було звичайне европейське яблуко, але яблунь не знайдено в Палестині, Кавказ є південною межою їх поширення. Багато пишеться в Біблії про оливини, які широко вживалися в старовину. Багато згадується виноград, зокрема символічно, як символ жидівського народу. Теж символічно згадується фінікову пальму. Згадується мигдаль, шафран, льон, папірус, акацію. Згадки про цибулю починаються від 1400 р. до Христа, батьківщина її невідома. В часи Мойсея її культивували в Єгипті і Палестині. Огірок і кавун відомі з давніх часів. Часто згадується спеції, бавовну, фікус, ливанський кедр.

Доповідачка зробила таблицю, розподіливши рослини, що зустрічаються в Біблії, за їх застосуванням, як от споживні рослини, спеції, будівельні, запашні, лікарські, текстильні, барвники, то що.

Голова Природничого Відділу УВАН у ЗДА, проф. О. З. Архімович, закриваючи збори, сказав, що доповідь представила величезний матеріял, але це тільки початок роботи. Ще можна багато зробити в цьому напрямку для вивчення історії культурних рослин.

Л. Д.

Президент Фрондізі підкреслює значення тісної співпраці з Католицькою Церквою

Буенос Айрес, Арґентина. Арґентинський президент Артуро Фрондізі, промовляючи на закінченні Міжамериканського Марійського Конґресу в неділю 13-го листопада до 100,000 присутніх, казав, що Римо-католицька Церква та збройні сили країни є союзниками в боротьбі недорозвинених держав за економічний поступ і волю. Фрондізі заявив, що Католицька Церква зайняла правильне становище в справі соціяльної справедливости і єдности між багатими і біднішими державами вільного світу. Цей крок Католицької Церкви є історичним кроком в теперішньому часі, коли мільйони осіб у недорозвинених країнах „борються за своє національне перетворення" з бідних держав у багатші. На закінчення Конґресу відбулася Богослужба під голим небом, в якій взяло участь 100,000 осіб, та в якій проводив папський леґат кардинал Марцелльо Мімі. Міжамериканський Марійський Конґрес був найважливішою подією в Арґентині, коли там в 1934 році відбувався Евхаристійний Конґрес. „Братерство хреста з мечем", казав Фрондізі, „це основа нашої історії". Марійський Конґрес почався 10-го листопада. В ньому взяли участь католики з усіх американських держав, в тому і зі ЗДА. Папа Іван XXIII прислав на Конґрес окрему булю, яку відчитано при відкритті Конґресу, який займався проблемою, як найуспішніше поборювати комунізм в країнах Латинської Америки.

ПРИХИЛЬНА КАСТРОВІ ЮРБА ПЕРЕРИВАЛА В КАТЕДРІ ЧИТАННЯ ПАСТИРСЬКОГО ЛИСТА

Гавана. — 13-го листопада читано в кат. катедрі пастирський лист, звернений проти комуністів. До катедри увійшли групи Кастрових прихильників і почали голосно кричати та тим способом не дозволили священикові читати пастирське послання архиєпископа Енріке Переза Серантеса. Священик перервав читання листа, поки демонстранти з катедри не вийшли, і після того закінчив читати листа. Кастрові прихильники не тільки кричали, але і співали в катедрі революційних пісень. Демонстрації відбувалися на всіх Службах Божих і тривали від 15-ох до 30-ох мінут. Священики припиняли читання на час демонстрацій і продовжували його аж тоді, коли демонстранти виходили з катедри. На площі перед катедрою міліція, озброєна новою зброєю, купленою в Чехо - Словаччині, вправляли під час того, як в катедрі відправлялися Служби Божі.

Забезпечення коштує так мало! Брак забезпечення коштує так багато! Забезпечіться в Українськім Народнім Союзі!

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

АСТОРІЯ, Л. Ай., Н. Й. — В-во св. о. Миколая, Відділ 5, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу 19-го листопада ц. р., в церковній залі 37-09 — 31 Евню, в год. 6-ій веч. Обов'язком кожного члена є прийти на збори і вплатити біжучі і залеглі вкладки. На зборах будуть полагоджені ще деякі важливі справи, а особливо проситься привести нових членів і вписати їх до УНСоюза. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Родж. Пресв. Богородиці, Відд. 36, повідомляє свої членкині, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 20-го листопада ц. р., о год. 4.30 по пол., в церковній залі під ч. 305 Гудсон Евню. Просимо прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам, щоб на цих зборах вирівнали свої вкладки і не наражували себе на суспензу. — Е. Герула, предс., К. Ярославська, кас., С. Гунька, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Сестр. Пресв. Діви Марії, Відділ 112, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 20-го листопада ц. р., по 3-ій і 4-ій Службі Божій в церковній залі. Просимо вплачувати біжучі і залеглі вкладки. — А. Купер, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Бр. св. о. Николая, Відділ 104, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20-го листопада ц. р., в УНДомі, точно о год. 2-ій по пол. Проситься членів прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Також проситься привести нових членів і вписати до УНС. — Г. Мисак, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. — Бр. ім. св. о. Миколая, Відділ 175, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю 20. листопадо ц. р., о год. 1-ій по пол., в залі УНДому при вулиці Мартін. Проситься прибути на збори вплатити членські вкладки, а довжники свої залеглості. — Л. Вазюк, предс., І. Кальниченко, касир, Ст. П. Крупка, фін. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Тов. Ів. Франка, Відділ 372, повідомляє, місцевих і позамісцевих членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу 19-го листопада ц. р., о год. 7-ій веч. при 210 Чорч Стріт. Проситься прибути на час і вплатити біжучі і залеглі вкладки. Фін. секр. буде збирати вкладки від год. 6.30 веч. Також проситься присднувати нових членів до Т-ва і У. Н. Союзу. — П. Шило, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, Відділ 217, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20. листопада ц. р., о год. 2-ій по пол., в церковній залі при 305 Гудсон Евню. Проситься прибути на означений час і вирівняти свій довг, як також привести нових членів і вписати до Братства і УНСоюза. — К. Шевчук, предс., Ф. Голод, фін. секр. В. Симонів, касир, В. Колданський, рек. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Т-во „Любов", Відділ 370, повідомляє всіх членів і членькинь, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20-го листопада ц. р. Збори і збирання вкладок відбудуться в шкільній залі при церкві св. Арх. Михаїла, 565 Джордж Ст. Секретар буде збирати вкладки від год. 9.00 рано, рівнож буде збирати $1 за вступні квитки на забаву, яка відбулась 29-го жовтня, з великою невдачністю, бо лише 27 членів були присутні. Це була наша перша забава за десять років і невдалась — річні збори вирішать як виплачувати бенефіт і посмертне. Ваша членська неприсутність примусить Т-во про обережну виплату, і т. д. Просимо членів [illegible] платити свої залеглості, щоб не наразитись на суспенду. — К. Стасюк, предс., Р. Гол[illegible] касир, В. Гіна секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ [illegible] Т-во ім. І. Франка, Від[illegible] повідомляє своїх член[illegible] Місячні Збори відбудуть[illegible] неділю 20-го листопада ц. [illegible] годині 12.30 в пол., в Укр. Го[illegible] Клюбі при 847 Френклін вул. Проситься прибути на збори та вплатити належні вкладки. Членів, які є перешкоджені і не можуть прибути на збори, проситься вкладки переслати до секретаря перед 25-тим листопада. — Р. Карбівник, предс., С. Чорномаз, касир, С. Гавриш, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. „Чорноморська Січ", Відділ 14, повідомляє членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу 19. листопада ц. р., в Січовім Домі при 508 — 18-та Евню, о год. 7.30 веч. Проситься прибути на означений час та вирівняти свої залеглості. Позамісцеві члени можуть присилати свої вкладки до секретаря: M. Otrok, R. D. 2, Cranbury, N. J.

ШИКАГО, Ілл. — Сестрицтво Пресв. Діви Марії, Відділ 259, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20-го листопада ц. р., в церковній залі при 4952 С. Павліна, о годині 1.00 по пол. — П. Трусяк, рек. секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Тов. Українська Січ, Відділ 59, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20-го листопада ц. р., в УНДомі під ч. 500 Галет вул., о год. 2-ій по пол. На порядку дуже важні справи. Просимо вплачувати біжучі і залеглі вкладки. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Тов. ім. Т. Шевченка, Відділ 42, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20-го листопада ц. р., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Говп Евню. Тому, що це є вже останні збори перед Ювілеєм нашого Відділу, просимо всіх членів взяти участь в Ювілейному Бенкеті, щоби цей Ювілей вийшов якнайвеличавіше, також просимо членів взяти участь у зборах, щоби допомогти до його влаштовання. До кінця року залишається вже небагато часу, тому звертаємося також до всіх членів взяти активну участь в присднуванні нових членів до УНСоюзу, так щоби задержати на довше чемпіонат нашого Відділу. — В. Марущак, рекорд. секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Б-во св. Димитрія, Відділ 288, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20-го листопада ц. р., о годині 11.30 перед пол., зараз по Службі Божій в церковній залі. Просимо членів прибути й вирівняти свої вкладки. — А. Данилюк, предс., В. Заґвоський, касир, Д. Мушастий, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Бр. св. Юрія, Відділ 239, повідомляє членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу 19-го листопада ц. р., від год. 3-ої до 5-ої по пол., в домі Укр. Амер. Горожан при 847 Н. Френклін вул. зі звичайним порядком дня. — Д-р Вол. Галан, предс., Мих. Ковальчук, секретар.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Б-во св. Василія, Відділ 339, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20-го листопада ц. р., о год. 3-ій по пол., в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх членів прибути і вирівняти свої членські зобов'язання. — А. Хромяк, предс., А. Дрогомирецький, касир, С. Лунацій, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Відділ 397, повідомляє своїх членів, що приймання вкладок є в суботу, 19-го листопада ц. р., від години 3-ої до 4-ої і в неділю 20-го листопада від год. 12-ої до 1-ої з полудня. — О. Скочиляс, предс., О. Штогрин, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Управа Тов. ім. Ів. Франка, Відділ 97, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20-го листопада ц. р., о год. 2-ій по пол. в церковній залі при 45-57 Говп Евню. Проситься прибути бо є важні справи до рішення, як також приведіть нових членів. Пригадується довгуючим членам прийти і вирівнати свої вкладки. — А. Мельник, рек. секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — В-во св. о. Миколая, Відд. 127, повідомляє членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20-го листопада ц. р., в церковній залі при Фільмор і Онейда вул., зараз по співаній Службі Божій. Проситься прийти на збори та вплачувати свої вкладки й брати участь в нарадах. Довгуючі члени хай вирівнають свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Управа урядує в кожну неділю від години 11.30 до 1.00 по пол. Просимо зголошувати своїх дітей та знайомих в члени УНСоюзу. — І. Була, голова, П. Володка, фін. секр., М. Гаровує, кас., М. Левицький, рек. секр.

ТАРЗАН, ч. 4555. Алярм.



Тарзан ішов слідами Джіма Біггіма, несвідомий того, що за ним слідкували ворожі очі пігмеї!

Але він відчував небезпеку і обережно зближався до горбків.

Тим часом малий вартовий скочив на струся... Він мусить заалярмувати своїх союзників.